

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА ПРЕЗ 2014 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2014 г. на отчет² в детските педагогически стаи са водени 10 768 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления като броят им в сравнение с 2013 г. (10 536) остава почти без промяна.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- Непълнолетни (на възраст от 14 до 17 г.) са 75.4%, а малолетни (8 - 13 г.) са 24.6%.
- Момчетата са 8 519 (79.1%).
- Учащи са 5 928 лица (55.1%).
- В криминогенна среда живеят 1 320 (12.3%) малолетни и непълнолетни.
- Не учат и не работят 1 275 лица (11.8%).

Коефициентът на водените на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни лица през 2014 г. е 1 700 на 100 хил. души от населението на възраст 8 - 17 години и в сравнение с 2013 г. нараства с 1.9%.

Броят на **заведените на отчет в ДПС през 2014 г.** малолетни и непълнолетни е 3 341, или 31.0% от всички водени на отчет лица като 71.7% от тях са непълнолетни. В сравнение с 2013 г. броят на новозаведените се увеличава с 7.3%.

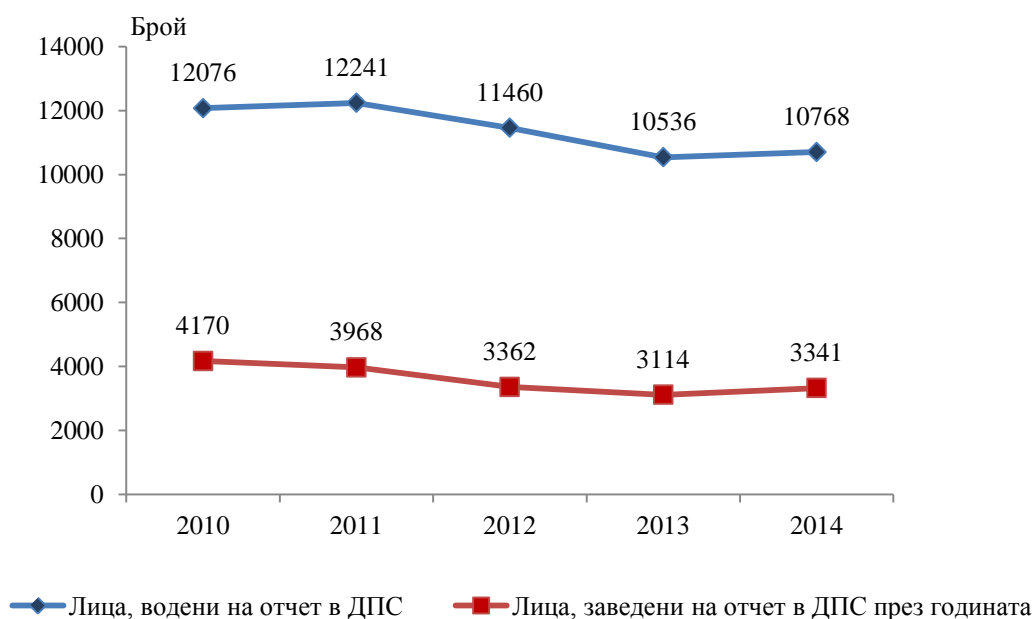
През 2014 г. **снети от отчет в ДПС** са 3 119 малолетни и непълнолетни лица, или 29.0% от водените на отчет през годината. Поради поправка на поведението са отпаднали 1 577 лица (50.6%), 1 434 лица (46.0%) - поради навършване на 18-годишна възраст, а 108 лица (3.4%) - на други основания.

¹ Прессъобщението, публикувано в 11.00 часа на 17.04.2015 г. е актуализирано в следствие на открита софтуерна грешка при обработка на данните.

² Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2010 - 2014 година

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2014 г. през ДПС са преминали 5 372 малолетни и непълнолетни. В сравнение с 2013 г. техният брой намалява с 1 067, или със 16.6%, като от тях момчетата са 3 506, или 65.3%, а момичетата - 1 866, или 34.7%.

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е дялът на преминалите през ДПС за „бягство от дома (от вкъщи)“ - 1 550 лица, или 28.9%, следвани от „употреба на наркотични вещества“ - 532 лица, или 9.9% и за „скитничество и просия“ - 354 лица (6.6%).

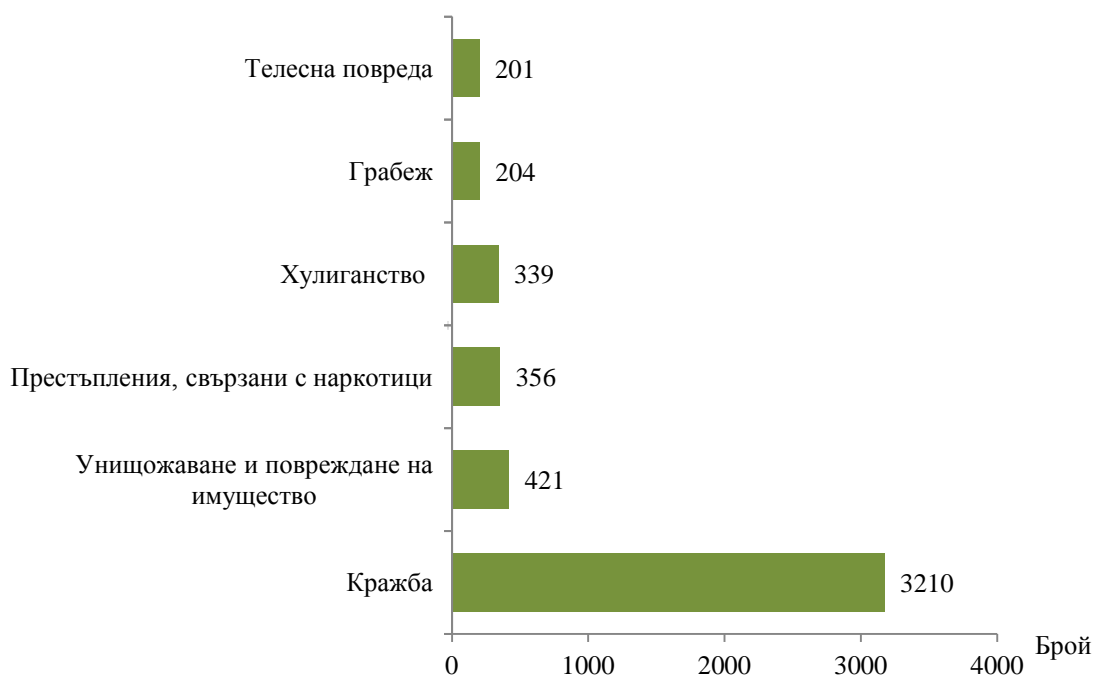

Извършени престъпления

През 2014 г. броят на **малолетните и непълнолетните лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления**, е 5 402 и в сравнение с 2013 г. намалява с 10.1%

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от малолетните и непълнолетните. Извършители на кражби са 3 210 лица, или 59.4% от всички лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършители на кражби от магазини или други търговски обекти - 27.9% (896), на кражби от домовете - 23.5% (754), на взломни кражби - 12.6% (405).

Фиг. 2. Малолетни и непълнолетни, извършители на престъпления, по някои видове престъпления през 2014 година

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2014 г. пострадали от престъпления са 1 788 деца, от които 735, или 41.1%, са момичета. Малолетни са 725 лица (40.5%), а непълнолетни - 1 063 (59.5%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 947 лица (53.0%), следват пострадалите от нанесени телесни

повреди - 215 лица (12.0%), от блудство - 101 лица (5.6%), и от грабежи - 84 лица (4.7%). Случаите на деца, жертви на изнасилване (довършено и опит), са намалели - от 29 през 2013 г. на 18 през 2014 година.

Дейност на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица

През 2014 г. местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните са образували 5 436 **възпитателни дела** и 3 886 (71.5%) от тях са образувани по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** е 5 039, като в срок до един месец са решени 3 163 дела, или 62.8%. Прекратени на различни основания са 349, или 6.4% от образуваните възпитателни дела.

По чл. 13, ал. 1 от Закона за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните през 2014 г. местните комисии са наложили 7 609 **възпитателни мерки** на 5 540 **лица на възраст от 8 до 17 години**.

Най-често налаганите възпитателни мерки са „предупреждение” - в 2 958 случая (38.9%), „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател” - в 1 819 случая (23.9%), и „поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи” - в 912 случая (12.0%). На 310 малолетни и непълнолетни е наложена възпитателна мярка „предупреждение за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок от 6 месеца”, а на 98 лица на възраст 8 - 17 години - възпитателна мярка „настаняване във ВУИ”.

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- Малолетни са 1 879 лица (33.9%), а непълнолетни - 3 661 (66.1%).
- Момчетата са 4 412 (79.6%), а момичетата - 1 128 (20.4%).
- Повече от половината (55.3%) от децата, на които са наложени възпитателни мерки, са с начално или незавършено начално образование (3 066 лица).

През 2014 г. на територията на страната са функционирали 499 консултативни кабинети и други помощни органи към местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, като в тях са консултирани 7 477 деца. Организиран са 1 152 тематични кампании за превенция, в които са обхванати 126 308 лица. С 2 110 деца, живеещи в криминогенна или конфликтна среда, е осъществявана превантивна възпитателна дейност.

Методологични бележки

Статистическите данни за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са разработени на базата на годишни данни, получавани от местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави. На извършителите на противообществени прояви се налагат възпитателни мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през годината за извършени престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от ПД, ВУИ и СПИ.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ - <http://www.nsi.bg>.

Приложение

Таблица 1

Водени и заведени на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни лица по пол и възраст

(Брой)

	2010	2011	2012	2013	2014
Лица, водени на отчет в детските педагогически стаи - общо	12076	12241	11460	10536	10768
Малолетни (8 - 13 г.)	2638	2559	2337	2319	2648
Момчета	2025	1962	1811	1850	2102
Момичета	613	597	526	469	546
Непълнолетни (14 - 17 г.)	9438	9682	9123	8217	8120
Момчета	7665	7719	7351	6442	6417
Момичета	1773	1963	1772	1775	1703
Лица, заведени на отчет в детските педагогически стаи през годината - общо	4170	3968	3362	3114	3341
Малолетни (8 - 13 г.)	1112	949	887	852	944
Момчета	831	749	676	690	749
Момичета	281	200	211	162	195
Непълнолетни (14 - 17 г.)	3058	3019	2475	2262	2397
Момчета	2543	2431	1969	1774	1883
Момичета	515	588	506	488	514

Таблица 2

Малолетни и непълнолетни, снети от отчет в детските педагогически стаи

(Брой)

	2013		2014	
	Общо	в т.ч. поради поправяне	Общо	в т.ч. поради поправяне
Общо за страната	3324	1555	3119	1577
Момчета	2678	1222	2456	1212
Момичета	646	333	663	365
Малолетни (8 - 13 г.)	244	209	243	226
Момчета	205	177	165	153
Момичета	39	32	78	73
Непълнолетни (14 - 17 г.)	3080	1346	2876	1351
Момчета	2473	1045	2291	1059
Момичета	607	301	585	292

Таблица 3

**Малолетни и непълнолетни, преминали през детските педагогически стаи за извършени
противообществени прояви, и деца, извършители на престъпления по пол и възраст**

	2010	2011	2012	2013	2014
					(Брой)
Лица, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви през годината	7249	8134	7009	6439	5372
Малолетни (8 - 13 г.)	1953	2117	1927	1780	1456
Момчета	1407	1466	1323	1203	1003
Момичета	546	651	604	577	453
Непълнолетни (14 - 17 г.)	5296	6017	5082	4659	3916
Момчета	3546	4020	3309	3037	2503
Момичета	1750	1997	1773	1622	1413
Лица, извършители на престъпления	6353	6586	6304	6007	5402
Малолетни (8 - 13 г.)	1360	1485	1475	1457	1434
Момчета	1072	1211	1193	1216	1162
Момичета	288	274	282	241	272
Непълнолетни (14 - 17 г.)	4993	5101	4829	4550	3968
Момчета	4308	4427	4084	3806	3324
Момичета	685	674	745	744	644

Таблица 4

**Малолетни и непълнолетни, преминали през детските педагогически стаи за извършени
противообществени прояви, и деца, извършители на престъпления**

(Брой)

	2010	2011	2012	2013	2014
Лица, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви - общо	7249	8134	7009	6439	5372
в това число:					
Бягство от дома (от вкъщи)	1494	1665	1745	1744	1550
Скитничество и просия	671	630	614	602	354
Употреба на алкохол	422	429	.	.	.
Употреба на наркотични вещества	326	446	437	517	532
Проституиране и хомосексуални услуги	119	137	78	62	59
Бягство от училище	1621	1768	.	.	.
Лица, извършители на престъпления - общо	6353	6586	6304	6007	5402
в това число:					
Убийство (довършено и опит)	9	9	3	3	5
Телесна повреда	263	338	269	226	201
Изнасилване (довършено и опит)	27	12	23	7	9
Блудство	72	73	70	56	60
Кражба	4033	4157	3827	3621	3210
в това число:					
Взломна	1458	1082	703	552	405
Джебчийска	515	384	265	207	211
Грабеж	319	317	223	223	204
Противозаконно отнемане на МПС	147	70	68	75	90
Хулиганство	449	358	356	337	339
Престъпления, свързани с наркотици	217	244	277	342	356

Таблица 5

Малолетни и непълнолетни лица, пострадали от престъпления, по пол и възраст

(Брой)

Вид на престъплението	2013				2014			
	общо	в т.ч. момичета	възраст		общо	в т.ч. момичета	възраст	
			малолетни (8 - 13 г.)	непълнолетни (14 - 17 г.)			малолетни (8 - 13 г.)	непълнолетни (14 - 17 г.)
Общо за страната	1937	839	799	1138	1788	735	725	1063
Убийство (довършено)	2	1	2	-	4	1	3	1
Убийство (опит)	2	-	-	2	-	-	-	-
Телесна повреда	270	80	94	176	215	67	72	143
Блудство	97	68	70	27	101	58	63	38
Изнасилване (довършено)	25	23	8	17	13	13	4	9
Изнасилване (опит)	4	4	1	3	5	5	2	3
Отвлечане	6	5	2	4	13	8	8	5
в т.ч. с цел предоставяне за развратни действия	1	1	-	1	-	-	-	-
Кражба	913	383	369	544	947	381	362	585
Грабеж	139	48	39	100	84	15	44	40
Измама	16	6	4	12	4	2	1	3
Изнудване	25	11	11	14	13	5	8	5
Склоняване към прося	31	16	25	6	26	9	21	5
Склоняване и принуждаване към проституция или към хомосексуални услуги	10	7	2	8	12	8	4	8
Трафик на деца	2	1	-	2	6	1	1	5
Детска порнография	1	-	-	1	2	2	2	-
Други	394	186	172	222	343	160	130	213